

Зачараваныя танцам

Новыя практы

кафедры харэаграфіі БДУ культуры і мастацтваў

Таццяна Міхайлава

Кожную вясну або на пачатку лета кафедра харэаграфіі запрашае на паказ новых праектаў. Будынкi і пляцоўкі розныя — Палац культуры чыгуначнікаў, Музычны тэатр, Маладзёжны тэатр эстрады, — але гэтыя канцэрты нязменна збіраюць аншлагі, выклікаюць заўсёды інтарэс грамадскасці. Прычына? Іх шмат, але найперш вылучу відовішчнасць, майстэрства і маладую, нястрымную энергетыку.

Сёлета кафедра, якая плённа рыхтуе кіраўнікоў калектываў танца народнага, бальнага, эстраднага, сучаснага, адзначае сур'ёзны, 40-гадовы юбілей. Структура была створаная вядомай балерынай, народнай артысткай Беларусі Нінай Давыдзенка. Потым на чале шмат гадоў стаяла аўтарытэтная даследчыца Юлія Чурко. Апошнія два дзесяцігоддзі кафедру ўзначальвае вядомы педагог і харэограф Святлана Гуткоўская.

Скептык заўважыць: ці мала кафедраў існуе ў нашых ВНУ, ці мала юбілеяў адзначаецца? Чаму вы ўсё пра харэаграфію? Патлумачу. Бо творчасць тут сапраўды віруе. Тыя, хто прыходзяць сюды вучыцца або ўдасканальвацца (як «бальнікі» ці артысты балета), як правіла, даўно звязалі сваё жыццё з танцам. Невыпадкова сярод студэнтаў багата лаўрэатаў міжнародных конкурсаў. Шмат тытулаў і ганаровых званняў мае і ансамбль кафедры, мастацкай кіраўніцай якога з'яўляецца Гуткоўская. Нават пералік вядомых акцый, у якіх удзельнічаюць студэнты, здзіўляе. Гэта «Музычныя вечары ў Мірскім замку», Нацыянальны адбор на «Еўрабачанне», Фестываль песні і паэзіі ў Маладзечне, міжнародныя фестывалі «Лістапад» і «Славянскі базар», Нацыянальная прэмія «За духоўнае адраджэнне». Так што танцуюць усе і заўжды!

Урачыстасці (менавіта творчыя) доўжыліся два дні і ўключалі майстар-класы кіраўнікоў калектываў, створаных выпускнікамі ВНУ, круглы стол з іх удзелам; выставу ў галерэі «Універсітэт культуры» на Кастрычніцкай плошчы; фальклорны вечар і прэзентацыю кнігі Юліі Чурко «Беларускі харэаграфічны фальклор» (яе нядаўна перавыдалі «Чатыры чвэрці»); нарэшце справаздачны канцэрт. Пра выставу і канцэрт хацелася б распавесці падрабязней.

Выстава (а яе адкрыццё наведала шмат вядомых у культуры асоб) здзівіла. Найперш ідэяй, досыць простаю, але і плённай. Спачатку бачыш дакументальнае фота вясковых танцораў, апранутых у традыцыйныя строі. Наступны малюнак — эскізы касцюмаў для студэнтаў (большасць належыць знакамітаму мастаку Юрыю Пісуну,

ён шмат гадоў супрацоўнічае з кафедрай). І пры канцы — рэальная сцэнічная вопратка, выкананая на аснове эскіза. Часам пазнаеш пэўныя кампазіцыі, якія прэзентаваліся падчас канцэртаў у мінулыя гады. У такой сітуацыі відавочныя крыніцы — і харэаграфічнай пластыкі, і строяў. Ёсць магчымасць прасачыць хату мастакоўскай думкі: ад аўтэнтчных штуршкоў да ўвасаблення ідэі. Увогуле выстава выклікала агульны інтарэс і таму, што танец і ўсё звязанае з ім — моцныя візуальныя вобразы. А патрэба ў менавіта выяўленчых уражаннях агромністая. Яе ў прынцыпе немагчыма наталіць. Таму падобныя экспазіцыі варта ладзіць часцей, не чакаючы наступнай круглай або «паўкруглай» даты. Тым больш, калі ўніверсітэт мае ўласную пляцоўку для выстаў.

Цяпер пра канцэрт. Цікавым аказаўся пачатак — візітоўкі па кожным з кірункаў: танец народны, сучасны, эстрадны, бальны. Ёсць нумары, якія бачыш не ўпершыню, але ўражанне, што ад сезона да сезона яны ўдасканальваюцца. Робяцца больш значымі і па-мастацку ёмістымі. Такія, як камедыйна мініяцюра «За яблыкамі» ці рамантычны нумар «Карабель пльве», у якім моцная метафарычнасць і відавочны ўдалы сінтэз розных накірункаў пластыкі.

Заўжды эфектныя і святочныя выступленні бальнікаў. У разнастайнай праграме запомніўся дасціпны нумар «Пра што яны думаюць?» Вытанчанасцю, стыльным прачытаннем нацыянальнага фальклору ваблі «Горная кветка» і «Бравыя баварцы» (першая мініяцюра на грунце армянскага, другая — нямецкага танцаў).

Тэму мінулага вайны ўсё больш складана адлюстраваць у пластыцы. Такіх нумароў няшмат у праграме. Тым не менш... Каторы раз бачу мініяцюру «Сам-на-сам з надзеяй», пастаўленую і выкананую Сабінай Мунасыпавай, і пераконваюся: артыстка ўвесь час знаходзіць новыя эмацыйныя фарбы для вобраза. Яе дысанансная, ірваная пластыка — увасабленне трагедычнай падзеі і трагедычнага светаадчування.

Ды, пэўна, самае моцнае ўражанне зрабіў у праграме нумар «Удосталь». Пастаўленая выкладчыкам Мікалаем Міхайлавым, мініяцюра пра тое ж: пра вайну, дзе хапае гора, скрухі і слёз. На сцэне пяць маладых шчаслівых дзяўчат. Іх белыя хусткі ўвасабляюць радасць, надзею, чаканне каханага. Потым белая хустка на галаве адной ператвараецца ў чорную. Удава... Здавалася б, толькі хустка, але яна — знак, разам з ёй мяняецца лёс, будучыня, штодзённыя клопаты. Сяброўкі не вераць, што іх чакае такая доля. Спадзяюцца, у адчай адштурхоўваюць змрочны сімвал жалобы... Падобныя нумары немагчыма пераказаць, іх трэба бачыць на ўласныя вочы, бо ў кожным фрагменце шмат сэнсу, думак, адценняў.

Кафедра годна адзначыла юбілей. Але ім жыццё не сканчваецца, тым больш сёлета ў ліпені — уступныя іспыты для першага курса. Якой паўстане новая гвардыя, убачым наступнай вясной.

Харэаграфічная мініяцюра «Горная кветка».

Фота Сяргея Ждановіча.

